

◆ ST. OLAV ◆

Nr. 31

Oslo, den 31. juli 1935.

47. årg.

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: mrg. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig- i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 10695 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun mandag kl. 3—4.

INNHold: Tale på Stiklestad -- Prest i 50 år — Pater Béchaux — St. Olavs festlighetene — Vår feriekoloni — Kardinal Pietro Lafontaine, patriark av Venedig — St. Josephssostrene - 70 år i Norge — Kongress for katolske sykepleiersker — St. Olav gratulerer.

Tale på Stiklestad

den 29. juli 1935 holdt av biskop Mangers.

«Dette er den seier som overvinner verden: Vår tro.

(1. Joh. 5, 4).

Høitelskede i Herren!

Da vi for en stund siden gikk op fra Verdalen til dette historiske sted, dette hellige sted — gikk under bønn og sang — måtte jeg tenke på de ord som Skriften så ofte fremholder for oss: vårt menneskeliv er en vandring, en pilgrimsferd. Slekt følger efter slekt: «Gjennem de fagre riker på jorden går vi til Paradis med sang» — står der i den gamle pilgrimshymne. Nu er det vi som går her slik som våre fromme fedre har gått her i århundrer før oss — gått mot det samme mål, den samme vei. Også vi vil hylde hellig Olav her hvor hans pilgrimsferd tok slutt, her hvor han endte sin jordiske løpebane og høstet seirens frukter: fikk ombyttet sin jordiske kongekrone med himlens evige krone.

Her hylder vi ham idag. Vi hylder en av Norges egne sønner, en av Norges egne konger. Der er jo det særpregede ved kristningen av Norge, at mens de fleste land er blitt kristnet ved fremmede misjonærer som på egen tilskynnelse bragte evangeliet til dem, så er det Norges egne konger som har bragt det glade budskap til sitt folk. En rekke konger kjempet for den Hvite Krist mot mørkets makters herredømme i våre fedres sjeler: Håkon den gode, Olav Trygvessønn, Men det blev Olav Haraldssønn som det lykkedes å kristne landet, fordi hans innsats var den største: på Stiklestad gav han sitt blod for Kristi sak. Hans tro var blitt en del av ham selv, var blitt kjød og blod i ham. Den var hans livs virkelighet fordi den var hans manndoms drøm. Hans hele liv var tro og derfor vant han seieren da han gav sitt liv, vant den seier som overvinner verden — den seier som alene t r o kan bringe.

I.

Ja, Olavs hele liv var tro — den tro som i uavbrudt kamp overvinner verden. I kraft av den tro og den kamp er han vårt store forbillede. I kraft av denne tro er han nu hellig Olav som vi ser op til som læremesteren i kristenlivets kamp og seier. Han var en helstøpt kristen fordi han kjempet — han blev en helgen fordi han seiret. Alltid strebte han etter å løse de oppgaver som han følte Gud hadde gitt ham, de oppgaver som han visste var Guds mening med hans liv. Mot denne Guds vilje blev han tro til døden og har således virkeliggjort for oss det kristne livs ideal — vist oss muligheten for at selv et svakt og syndig menneske kan ved å arbeide på sig selv nå frem til og tilegne sig noe av det hellighetens ideal, som Kristus personifiserte da han vandret på jorden. Derfor har vi nu lov til å nevne hellig Olav som vårt forbillede: Hans kamp og seier gjennom døden var et billede, et avbillede av Kristi liv og død på jorden.

Fra første dag han møtte den Hvite Krist på et av sine vikingetog var hans livs skjebne beseglet og hans oppgave stod klart for ham: å vinne først sig selv og så sitt land for Kristi sak. Det er blitt sagt at «Gud har vært det eneste eventyr i hellig Olavs liv», og intet er mere sant. Med hele sin sterke, sunde natur gikk han inn for Guds hellige sak fra første stund han hørte den nevne. Og da han var den fødte konge med den store ansvarsfølelse overfor sitt folk — så formet Kristustanken sig som en k o n g s t a n k e som bar hele hans liv fra han ved sin hjemkomst fremla sine planer for sin stefar Sigurd Syr — sin plan, sin store tanke: å befri landet fra fremmedherredømme, for under eget septer å kunne bringe folket evangeliets budskap og gi det den kristne lov. Det var fra første stund av et enten-eller, og han formet det slik for Sigurd Syr:

«Enten vil jeg bli herre over hele riket — eller jeg vil falle på mine fedres jord».

Det var et kall fra Gud han hadde fått: slik betraktet han selv sin apostelgjerning. Hans tro var hans kall og han fulgte kallets tale uten noensinne å tape det avsyne. Men kallet var fra første stund av en kamp, en kamp mot ham selv. En kamp som gjør ham ennu mer storslått i våre øiner, ti hvad hadde en hård vikingenatur som hans ikke å kjempe imot, hvor sund og god den enn i sig selv var? Det brenner en ild i hans indre — Kristi ild — som gir lys og skygge til all hans kamp og alt hans arbeid, men først på slutten av hans liv blir denne ild så sterk at den får smeltet bort alt det syndige og hårde i hans sjel. Først langt om lenge bøier dette stolte, ranke sinn sig selv helt under Kristi lov og ofrer sine egne planer om egen rett for å fremme Guds rike. Vi ser ham, båret av sin store tanke, reise langs Norges kyst og gjennom Norges daler — vi ser ham gi sitt folk den kristne lov, vi ser ham kjempe mot sine fiender — først straffe dem, men senere tilgi dem — vi ser ham daglig overvære gudstjenesten — vi hører ham be sine bønner. Og vi ser ham til sist få ødelagt sin livskamp og sitt livshåp, ser ham bukke under, ser ham dø — for da å seire slik han aldri hadde seiret før.

Det var mørkt i Norge da han virket — mørkt av hat og ufred, mord og hevnløst. Han vilde bringe troens lys inn i sjelene, kjærlighetens lys inn i hjertene. Hans kamp gjaldt mørkets herredømme, men den var ikke rettet mot menneskene selv. Han elsket deres sjeler, vilde vinne dem for kjærlighetens lov — men midlene han brukte var hans egen tids. Vi vet at der kan sies meget om disse midler — men de var nettopp tidens og vi vet tillike at hellig Olavs vilje var så god, så rettet mot det gode, at den til sist fikk meislet det kristne ideal inn i hans sjels hårde marmor. Vi vet hvor stor den utvikling var som han måtte gjennomgå: den mann som i døden her på Stiklestad, i likhet med den guddommelige Mester, tilgav sine fiender, bad for dem og anbefalte sin sjel i Guds faderhender — den mann var av en annen støpning enn han som engang så hårdt hadde straffet Hedemarks og Oplands konger. Under fortsatt kamp, i omskiftelser av seire og nederlag, i glede og skuffelse er han vokset «til manns modenhet, til overmålet for Kristi fylde».

Ja, i sannhet: Gud har vært det eneste eventyr i hellig Olavs liv, og derfor satte Kristus seierskronen på hans hode. Ti seiren over verden vant han helt: seiren over verdens makter i sin egen sjel og dernest i den norske folkesjel. Vi hylder ham idag med rette for hans tro — vi valfarter idag med rette til det sted, som lukket himlens porter op for ham. Vi hylder ham som nu ber for oss alle, for vårt land for Herrens trone. Vi hylder ham som vår store læremester i livets kamp. Vi takker Gud fordi han har skjenket oss et slikt forbillede og en slik læremester.

II.

Høitelskede i Herren — vi har nu dvelet et øieblikk ved Hellig Olavs kamp og seire, ved hans høireiste og maktfulle skikkelse. Til sist vil vi feste vår oppmerksomhet på tre ord — sagt om ham, til ham og av ham, ord som karakteriserer hans personlighet og hans livs hele streben og tillike har et bud til oss moderne kristne, og da især til oss her oppe som er hans tros arvtagere.

Det første av disse ord er det som Snorre i sin saga sier om hellig Olav: «Olav vilde heller opgi kongedømmet enn rettferdigheten». Vi vet av hellig Olavs hele liv, av all hans gjerning, at han var verdig til dette vidnesbyrd. Hans rettsinn preget alle hans handlinger og hele hans ferd og dikterte alle hans foretagender. Hans rettferdighet inspirerte alle hans personlige forhold og vi vet også at det var en rettferdighet som intet selvrettferdig hadde ved sig. Det var Guds store sak han kjempet for, Guds egen store rettferdighet han strebet efter og for hvis skyld han til slutt ofret kongekronen.

Og alle får vi nu spørre oss selv i denne stund: er jeg rede til å gjøre det samme? Nu når jeg er kommet her for å hylde hellig Olav — hylder jeg ham da bare i ord eller hylder jeg ham ved å følge hans eksempel? Han hadde sitt kongedømme — vi har alt det jordiske som binder oss med tusen tråder til det materielle. Er vi rede til å ofre det heller enn vi synder mot vår tro, mot Kristi egen Kirke? Vi føler ofte at Guds rettferdighet i vårt indre støter sammen med vår egen lyst, med vår egenkjærlighet og det kan falle oss tungt å ofre egen behagelighet, egen velvære, egne lyster, egne ønsker for å fremme Guds rike i oss og omkring oss. La oss da huske — når vi merker denne kamp i våre hjerter — vår valfart her til Stiklestad, huske på at vi her har hyldet en mann som ofret alt for Gud hellige rettferdighet, for Guds rikets seier. Måtte tanken på ham gi oss krefter til å seire selv!

Det annet ord blev sagt til ham av hans mor. Han hadde lagt sine planer frem for henne — da utbrøt hun: «Jeg er stolt av dig min sønn!» Hun hadde også grunn til å være stolt av en sønn som visste hvad han skyldte sin høie avstamning og derfor bevarte sitt kongelige adelsmerke rent og blankt og bar det fra seier til seier til sitt navns, sin families og sitt lands ære.

«Jeg er stolt av dig, min sønn!» — O, måtte Kirken, vår åndelige mor, alltid kunde si det samme til enhver av oss! Ti det er kun en adel som har verd, kun en storhet som er attråverdige: å søke å bli likedannet med Guds sønn. Når Kristi Kirke finner Kristi åsyn i vår sjel, Kristi sinn i vårt sinn, da ser den at vi er hellig Olavs landsmenn som kjemper for at den hvite Krist skal seire i vårt folk. Også vi har en tro å kjempe for — den samme som kong Olav. Vi hylder ham idag på Stiklestad, — hans siste valplass. O, måtte Kirken være stolt av vår kamp også!

Det tredje ord er sagt av Olav selv, da

han med hele sin sterke personlighet gikk inn for troens seier: «Enten vil jeg bli herre over hele riket, som man har tatt fra Olav Trygvessønn, eller jeg vil falle på den jord som er min rettmessige arv». Han strebte alltid etter å vise at kristendommen er lære, som er liv — et enten-eller i vårt kjøtt og blod. Og det lykkedes ham, skjønt han som vi var skapt med menneskenatur: med legem og sjel, lidenskap og vilje, ønsker og plikt — med alle disse disharmonier som han måtte forene til en vellydende harmoni. Det lykkes ham. Han til og med forvandlet sin død til liv for sitt ideal: ti

denne hans død førte til kristent liv for hele folket.

Vi kjenner denne kamp i våre dager. Vi trenger hellig Olavs heltemot, hans livsforvandling trenger også vi. Derfor vil vi idag på dette sted forene oss i bønn for dette håp: at Gud også må bli det eneste eventyr i vårt liv, at også vår tro må overvinne verden i oss og om oss. Gud skjenke oss denne nåde ved hellig Olavs forbønn! Gud skjenke oss et liv som er en stadig vandring mot vårt Stiklestad! Gud skjenk oss et liv som er en stadig valfart mot vårt evige mål!

Amen!

Prest i 50 år.

Av. C. Riesterer.

Forts. fra forr. nr.



Prestevigslen i Trondheim d. 2. august 1885. Pastor Riesterer kneler foran biskopen som har prefekt Bernard til hoiere for sig og sogneprest Dumahut tilvenstre.

I 1880 hadde den daværende Apostoliske Prefekt for den norske misjon, mgr. Bernard Bernard utvirket i Rom, at patrene av valfartsstedet Notre Dame de La Salette i departementet Isère fikk den oppgave i et tidsrum av ti år å stille sig i den norske misjons tjeneste under Prefektens ledelse, med lov til enten å fortsette arbeidet efter denne tid eller trekke sig tilbake efter eget ønske. Patrene mottok hvervet og gikk inn på Prefekt Bernards lenge påtenkte plan om å la utdanne prestene til misjonen i selve landet, hvor de lettere kunde lære språket og sette sig inn i folkets lynne. Kun de patre og elever som frivillig meldte sig, stiltes til Prefektens disposisjon. To patre og syv studenter meldte sig. Blandt de siste var også jeg. Vi ankom til Oslo den 29. juni 1880 og drog dagen efter til Trondheim hvor vi fortsatte våre studier under ledelse av patrene Henri Berthier

og Noyrey og to andre patre som meldte sig senere. Av de syv studenter blev kun fire presteviet for misjonen. Den ene, pastor Jacquemet, viedes i utlandet, de tre andre pastor Vignon, Blache og jeg i Trondheim den 2. august 1885 av hjelpebiskopen i Malines, mgr. Van den Branden de Reeth, som var kommet til Norge for anledningen.

Dagen efter vielsen gjorde biskopen med prefekt Bernard en valfart til Stiklestad, feiret den hellige messe der og gav til Prefekten det første beløp, 1000 frs. til det vordende valfartskapell på den tomt som allerede var innkjøpt. Senere tilføiet biskopen ytterligere 1000 frs. Biskopens bidrag fikk jeg overlevert av erkebiskop Fallize i 1921, med rundt kr. 2 500,00 som første bidrag, da jeg for alvor begynte en innsamling til kapellets reisning.

Efter min prestevielse var jeg over et år i Trond-

heim som hjelpeprest, fortsatte å beklæ organistposten og lede kirkens sangkor, blev lærer, sanginstruktør og økonomiforvalter ved gutteskolen, som da var blitt flyttet fra Oslo til Tr.heim. Høsten 1886 blev jeg kapellan hos pastor Stub i Bergen, hovedsakelig for å lede menighetsskolen etter senere biskop Offerdahl, som nettop var reist til Belgien for å studere til prest. Jeg overtok tillike organiststillingen, der besørgetes av en utenforstående, som ikke forstod noe videre av katolsk gudstjeneste, stiftet et sangkor for kirken, som visst ennå består og utdannet tre organister, tre damer, som siden overtok organistposten og ydet kirken og sangen verdifulle tjenester. I menigheten virket jeg under pastor Stubs ledelse først sammen og i beste forståelse med pastor Noyrey som var første kapellan og hvis minne ennå lever i Bergen. Da Noyrey reiste tilbake til Frankrike i 1888 fikk jeg hans stilling til alle de hverv jeg hadde før. I Bergen blev jeg beste venner med pastor Holfeldt-Houen, hvis fromhet og lærdom imponerte skolelæreren og pedagogen Offerdahl, som snart gikk over til Kirken og blev den første katolske biskop etter reformasjonen. Holfeldt-Houen skjenket mig sine teologiske og filosofiske avhandlinger hvis fornemme språk og dype skarpsindighet ennå intet har tapt av sin kraft. Det var en glede for ham å lese op for mig sin utmerkede oversettelse av kardinal Gibbons mesterverk, «Våre Fedres tro», og han blev helt begeistret da jeg dristet mig til å anmelde den i en av Bergens større blad og uforferdet tilrådet enhver nordmann som søkte sannheten å lese denne bok. I Bergen lærte jeg også den store dikter Henrik Ibsen å kjenne som en meget hyggelig og omgjengelig mann, men han kunde slippe sitt humør løs og på stående fot slå ned like så åndrik som fyndig på rimet vers i mere tankeløse enn tilsiktede uartigheter, som også kunde ramme hans beste venner.

I min kapellanstid i Bergen fikk jeg også for første gang erfare i hvilke snevre grenser den norske statslov ennå holdt sjelens frelse innklamret. En enke som var blitt farlig syk, lot mig kalle til sitt dødsleie. Hun stod fremdeles i statskirken, men vilde gjerne la sig opta i den katolske Kirke og ønsket at jeg i hvert tilfelle skulde gi henne de siste sakramenter. Jeg rådførte mig med pastor Stub. Vi var enige om at hennes sinnelag vel talte for at vi burde oppfylle hennes ønske, men loven hindret oss. I det høieste kunde jeg gi henne den siste salvelse, mente vi. Det gjorde jeg også, da den syke var meget takknemmelig om hun i det minste kunde få dette sakrament. Men også dette var for meget etter statskirkens lov. Jeg fikk da en skrape av vedkommende myndighet og blev betydet at det ikke måtte gjenta sig, da sådant var mot statens lover. Pastor Stub tok mig imidlertid i kraftig forsvar, slik som en nordmann som elsker sitt fedreland og sitt folk og Evangeliet, kan gjøre det.

I 1889 blev jeg utnevnt til Kapellan hos pastor Dumahut ved Jesu-Hjertekirken i Trondheim, hvor jeg blev mottatt av hans stedfortreder, pastor Vignon, min forhennværende studiekamerat. Dumahut lå syk i Paris på et hospital. Med tillatelse av biskop Fallize foretok jeg nu en pilgrimsreise til det hellige Land, hvor jeg besøkte Golgata, Kristi Grav, Gethsemane, Oljebjerget, Bethlehem og de andre steder som var helliget av Frelseren selv. Ved denne pilgrimsreise vilde jeg forberede mig til og innvie min fremtidige prestegjerning i Trondheim. Valfartsreisen varte vel et halvt år. Før jeg var kommet tilbake hadde biskop Fallize utnevnt mig til sogneprest ved Jesu-Hjertekirken i Trondheim, og pastor Dumahut reiste til Brooklyn i Amerika, hvor han bygget en kirke for katolske skandinaver.

Jesu-Hjertekirken ligger i Ihlen, som på den tid ennå var skilt fra byen, var dårlig bebygget, manglet ordentlige gater, et riktig fattigkvarter. Her hadde den katolske misjon i sin tid kjøpt en forfallen herregård, Abelsborg, med tilliggende herligheter. Det var på den eiendom prefekt Bernard i 1879 hadde latt opføre den bygning som skulde tjene til kirke (Jesu-Hjerte-k.), skole og prestebolig. Bygningen blev ferdig og kirken kunde tas i bruk da Salette-patrene kom i 1880. I årenes løp har bygningen etterhånden forvandlet sig til St. Elisabeths hospital ved flere utvidelser, hvor der fremdeles er et Jesu-Hjertekapell.

Det var et vanskelig og seigt strev jeg fikk, for å bevege byen til å gjøre noe for Ihlen. Det lykkedes dog å få gjennomført bedre gateforhold, vann- og kloakledninger, øket og bedre bebyggelse, fjernet buler og arnesteder for lysskye livserhverv og annen uorden. En utskjenkning vi hadde like inn på oss, hvor der blev danset både tidlig og sent, fant det til sist heldigst å avhende herligheten til avholdsfolket, og forlystelsesstedet Hjorten så sig tvunget til å håndheve strengere leveregler. Ihlen blev etterhånden en fornem og fin bydel, med en veldig skolebyggningskompleks og livlig trafikk. Midt i kvartalet lyser nu St. Elisabethshospitalet op med sitt vakre, men beskjedne Jesu-Hjertekapell.

Da Trondheim mer og mer utvidedes mot øst og syd og der var flere katoliker på disse kanter med alt for lang vei til kirken og skolen, bad biskop Fallize mig å søke etter en i byen mere sentralt beliggende eiendom, hvor man kunde oprette en ny misjonsstasjon med en ny menighet. I 1897 festet vi oss til eiendommen ved Elgeseter-broen, som vi fikk innkjøpt, i 1901 byggedes St. Olavskirken med skole og foreningslokaler samt bolig for presten på tomten, og da biskopen innviet kirken den 23. februar 1902, utnevnte han mig til sogneprest for den nye St. Olavs menighet.

Kirkevielsen blev en stor begivenhet i Trondheim og det nye Guds hus kunde ikke rumme på langt nær alle de folk som strømmet til høitideligheten. Jeg gav

Gjensidige

Norges eldste livsforsikrings-
og livrenteselskap.
Stiftet 1847.

byens autoriteter anledning til å overvære innvielsehandlingen og hele høitideligheten, og jeg reserverte plass for dem.

Redselen for katolisismen var dog ennu stor på den tid, meget sterkere enn den er nu, dog ikke så meget hos den civile øvrighet og befolkningen som hos dem der burde hatt bedre opplysning, men lot sig lede av de snurrigste vrangforestillinger og fordommer. Det overrasket oss da ikke så meget at den protestantiske intoleranse grep våre fester som anledning til å gi oss en ubehagelig prøve på sin makt og sin styrke. Dette minner mig igjen om en annen episode jeg oplevet noen år før med byens daværende, forøvrig meget ansette — protestantiske biskop. Meningen er ikke å ville anklage ham nu, da han jo for lenge siden ligger i graven. Men episoden blev en offentlig sak og hører nu historien til. Og da den dessuten hører til min egen prestelige virksomhet i Trondheim, må det være berettiget å fortelle den her.

(Forts.)

Pater Béchaux.

En broder og en borger i en annen verden
har jubileum.

Med denne overskrift leste vi i «Tidens Tegn» for 24. juli følgende:

Man får et sterkt inntrykk av freden i den katolske kirke når en besøker dominikanerklostret i Neuberggaten, og dette inntrykk forsterkes ytterligere når en taler med pater Béchaux.

— Fred, smiler den hvitklædte pater, da jeg nevner det. Fred, skulde ikke den katolske kirke utstråle fred? Den er jo den eneste virkelige fredsfaktor i verden for tiden og har vært det i alle tider. Den er universal, overinternasjonal og nasjonal i den skjønneste forening. Og kirken er rolig i denne urolige tid hvor menn løper fortvilet fra den ene sammenbrutte fredskonferanse til den annen, mens våbnene dynes op i alle stater.

— Oh, der tales om internasjonale organisasjoner og internasjonalt samvirke, men hvem har virkeliggjort det vi har av fred om ikke den hellige Kirke? I middelalderen, som det sies så meget vondt om, vandret de lærde og ydmyke dominikanere fra universitetet i Rom til Bologna og fra Oxford til Heidelberg og til Nidaros. Overalt forkynte disse lærde sin viden på sitt fellesspråk latin, og overalt sa de: Guds fred, og førte fred med sig. Jeg er glad over at dominikanerne var blandt disse apostle og forkynnere. Vet De at de utgravninger som nu foregår i Østbyen avdekker dominikanerklostret? Et av de eldste tilholdssteder for fred og kultur i Norge?

Pater Béchaux er blitt ivrig, hans mørke øine brenner i det asketiske ansikt som er rent som var det skåret i elfenben. Livligst er de tusen små rynkene omkring øinene.

Dette er en av de lærdeste menn i vårt land. Han har selv som middelalderens dominikanere vandret fra universitet til universitet i verden. Men det er ikke hans lærdom som fengsler og interesserer mig mest. Han lever i en an-



St. Dominikus.

nen verden enn de fleste av oss. I hans bevissthet er himmel og helvede realiteter, han er borger av en ufattelig verden. Under ham er i bokstavelig forstand avgrunnen og over ham paradiset. Og det at hans borgerplikt er å leve fattig, uten å eie det minste av jordisk eiendom, har fått ham til å gi avkall på en formue. Det at han skal være bror med alle mennesker har gjort at han har skilt sig fra slekt og venner. Hans eneste lengsel er å leve utenfor alt med sin Gud.

Man blev formentlig noe overrasket hvis professor Keilhau en dag blev funnet klædt i sekk og aske sittende utenfor Grand på Karl Johan tiggende om et stykke brød. Overrasket blev man kanskje også om den aktverdige professor blev arrestert for betleri og dømt til vann og brød og i cellen i hjelpefengslet opriktig takket Vårherre for denne nåde og spurte: Herre, hvorfor denne overflødighet av brød og vann?

For denne dominikaner foran mig er apostlenes gjerning en større realitet enn Norges bank og Moses av større betydning enn det britiske parlament.

Pater Henri-Dominique Béchaux er født i Lille i Nord-Frankrike 1882. Han er spenstig og ung som hadde han ingen alder å tale om. Han blev akademiker, studerte jus ved universitetene i Lille, Bonn am Rhein og Paris. Han blev advokat i Paris. Men jussen interesserte ham ikke for jus-sens skyld. Han vilde også vite det som kunde vites om socialøkonomi og samfundslære. Den unge advokat reiste til England og Irland. Hans doktoravhandling omhandlet det irske agrarspørsmål i begynnelsen av det 19. århundre. Den vakte stor oppmerksomhet og han fikk mange utmerkelser, blandt annet blev den prisbelønnet av det franske akademi. Dette var i 1905. Den unge advokat og doktor i sosialøkonomi var ombeløgt av virak av lærde og ansette menn — da gikk han inn i Dominikanerordenen, tok den svarte kutte med tauget om livet og blev viet til prest efter i 5 år å ha tilhørt sin orden. Det var den 24. juli 1910 altså for 25 år siden, og det er i den anledning jeg av Tidens Tegn er sendt for å forsøke å få en samtale med denne sønn av den store Kirke. Siden 1924 har han virket i Norge.

Men det er best først å fortelle hvad jeg har fått vite om pateren. I årene 1910—1913 var han i Rom for å fullbyrde sine teologiske studier og tok der den teologiske doktorgrad. Og så begynte han sin sjelesørgervirksomhet i sitt fedreland, i Øst-Frankrike.

Under verdenskrigen var han først sanitetssoldat, senere blev han feltkapellan og som sådan blev han hårdt såret i 1918. Midt under slaget skulde han hjelpe en såret soldat både som sanitetssoldat og som felprest — og så blev han rammet av kulene. Efter krigen kom han tilbake til sitt kloster i Nancy. Og i 1924 blev han sendt som prior for dominikanerne til Oslo.

Av en eller annen for mig uforklarlig grunn liker han oss nordmenn og han tror og håper han kan bidra noe til alle kristnes forening i den hellige kirke.

Jeg skammer mig for å si at det er et noe fjernt mål. Jeg antar han kjenner sin oppgave og sitt virkes resultat og utsikter bedre enn jeg gjør det.

— Den katolske kirkes stilling synes å være vanskelig. For nu å nevne Tyskland.....

— De ser bare den ene side av saken, sier han vemodig. De merker ikke at den katolske kirke i Tyskland, for å holde oss til dette land, er blitt det centrale for all kristen tro for tiden. Det er fra den katolske Kirke man venter sig virksomheten for å bevare kristendommen i Tyskland. Og de som setter sin tro til Kirken skal ikke bli skuffet, men styrket i sin tro. Jeg kjenner Tyskland og tyskerne, jeg har levd sammen med dem som venn under vanskelige forhold, og jeg tør nok si de kristne tyskere ikke vil vende tilbake til Odin og Tor.

— Hvilken oppgave er Deres vesentligste her i Oslo?

— For det første å være sjelesørg for katolikkerne. For det annet å søke å bidra til at fordommene mot den katolske Kirke forsvinner ved faktisk opplysningsarbeid. Og for det tredje å virke for gjenforening i troen av alle kirker. Kristendommen er den vesentligste kulturfaktor i vår tid som i alle tider, og dette må alle lære å forstå.

Jeg ser mig omkring i dominikanernes bibliotek, hvor Ibsens samlede verker står sammen med Nils Kjærs bøker. Et øieblikk holder jeg på å falle for fristelsen å

spørre om katolikker får lese Ibsen. Men selv om pateren er overbærende, liker jeg ikke å virke altfor tåpelig og går ut fra at det er i sin orden at også Ibsen er å finne i den kristne kulturbevegelses boksamlinger.

Vi taler litt sammen om Dominikanuskapellet som blev bygget for en del år siden.

— Det var paterne Vanneufville, Lutz og jeg som mente vi burde ha et kapell og Sigrid Undset og mange andre gode kristne hjalp så det blev bygget.

Kapellet er så fylt av fred at jeg uvilkårlig må si: snart har vi vel krigen igjen.....

— Det tror jeg ikke, skjønt det er ikke godt å spå om det som ingen vet. Men kristendommens utbredelse øker for hver dag..... Og den virkelige kristendom kan ikke tilintetgjøres med ild og sverd eller maktbud. Hvis vi gjør vår plikt.....

Pateren synes å mene det er et overgangsfenomen når folk tror mere på Stalin enn på Kristus, og jeg kan skjønne han synes det er en dårlig erstatning. Hans førere skifter ikke, de er de eneste som synes å leve i evigheten. Nokså merkelig å møte en mann som faktisk regner med som en realitet at tusen år er som en dag og en dag som tusen år.

Jeg finner det da heller ikke påfallende at han slår ut med hånden da jeg bringer på bane hans 25 år som prest. Det er ikke noe å tale om i hans verden.

Det er kanskje grunn til å gratulere menneskeheten med denne pater Béchaux?

Lukas.

St. Olavstestlighetene

i Trondheim fikk et strålende forløp.
Referat i neste nummer.

Vår feriekoloni.

NB. Ved en inkurie var på forrige liste opført en innsamling «Småpikenes feriekoloni», hvis beløp skulde tilfalle «St. Olav»s fond.

Summen fra sist er altså kr. 1474,60.

21/7—28/7.

André og Hermann ...	kr. 40,00
«Ragnhild»	» 10,00
F. W.	» 5,00

kr. 55,00

Ialt innkommet kr. 1529,60.

Korrespondanse - kursus

i tilskjæring og veiledning i søm.

Skriv efter plan. Vedlegg svarporto
Elever inntas til kurser hele året

Lady tilskjærer- og skole

Pilestredet 31 Oslo - Telefon 10129.

† Kardinal Pietro Lafontaine, patriark av Venedig.

En av de populæreste og mest ansette italienske kirkefyrster, kardinal Pietro Lafontaine, patriark av Venedig, er avgått ved døden 75 år gammel. I sin nekrolog over ham betegner «Osservatore Romano» ham som «den gamle, gode, vise patriark, familiefedrenes fader» — og den ekte hjertelige deltaelse som fra alle kanter strømmet imot kardinalen på hans sykeleie og den sorg som meddelelsen om hans død vakte i hele Italien, bekrefter sannheten i disse ord.

Kardinal Lafontaine var den tredje i rekken etter patriark Guisepe Sarto, den senere pave Pius X, og han var denne en verdig etterfølger, idet han også eide det varme hjerte for de fattige og hjelpeløse og den glødende nidkjærhet for sjelenes frelse. Det var i 1915 at kardinal Lafontaine i all stillhet drog inn i paleet på Markusplassen. Italien var med i verdenskrigen og den praktfulle Markuskirke var helt dekket av sandsekker, da Venedig lå så tett op til kampsonen og mer enn en gang holdt på å bli inndradd i frontlinjen. Mange av byens beboere hadde forlatt den av denne grunn — men blandt dem som blev på sin post var kardinal Lafontaine, og det blev aldri glemt. Han deltok personlig i hjelpeaksjonen for krigens ofre — for de sårede, enkene og de faderløse — og kom i så nær kontakt med befolkningen at den senere ikke vilde gi slipp på ham. For noen år siden ønsket han — tynget av alder og sykdom — å forlate sin krevende stilling og vie sig helt for sjelesorgen — men da hans beslutning blev kjent, reiste den en slik bølge av kjærlighetsbeviser og han blev slik bestormet av bønner om å bli stående i sitt høie virke, at patriarken ikke kunde motstå det almindelige ønske.

Alt han eide gav han — likesom sin store forgjenger Sarto — til de fattige. Når han selv trengte en ny kledning måtte man forære ham den, da han ikke var til å bevege til å gi penger ut til personlig bruk. Ved en jubileumsanledning fikk han en gave på 85 000 lire — om kvelden samme dag var det intet igjen. Alt var gitt til de fattige.

Kardinal Lafontaines familie er oprinnelig innvandret til Italien fra Genf, og han blev født den 29. november 1860 i Viterbo utenfor Rom. Samme sted gikk han på gymnas og presteseminar og feiret sin første hellige Messe der julen 1883. Senere blev han lærer ved samme seminar og derpå rektor — samtidig med at han utfoldet en rik prestelig virksomhet og innla sig ry som en utmerket skribent. Som fastepredikant blev han berømt over hele Italien så pave Pius X blev opmerksom på ham og sendte ham i 1905 som biskop til Kalabrien, for fem år etter å hente ham tilbake til Rom som sekretær ved rituskongregasjonen og altså nær tilknyttet den romerske kurie. I 1915 blev han som nevnt Patriark av Venedig og snart derefter kardinal.

I konklavet etter pave Benedikt XV's død skal der ha vært en del stemmer for kardinal Lafontaine — sikkert er det at han nød stor aktelse innenfor kardinalkollegiets krets. For to år siden var han pavelig legat ved det store katolikkstevne i Wien.

Ialt var han tyve år i Venedig hvor han nu etter eget ønske er blitt begravet i den krigsminnekirke, som han lot bygge ved Lido over en krypt som rummer de jordiske rester av 3000 italienske falne soldater.

R. I. P.

St. Josephssøstrene — 70 år i Norge.



Teatergt. 4. — St. Josephssøstrenes første hjem i Oslo.

«Den 4. august 1865 landet fire St. Josephssøstre ved Revierbryggen i Kristiania. De var klædt i tarvelig sort verdensdrakt og det var nok ikke mange av reisefølget omkring dem som ante hvilken flamme av hellig iver for Guds og Kirkens sak som brennte i deres hjerter — ei heller hvilke ofre disse beskjedne kvinner hadde bragt for å begi sig til det fremmede land hvor der i flere hundre år ikke hadde vært noen ordenssøstre.

Litt bekymret så de sig dog om da de merket at ingen var ved bryggen for å ta imot dem. Provincialpriorinnen for søstrene i Danmark og Sverige, Mère Marie de Jésus Voguet og lokalpriorinnen i Stockholm Mère Anne de Jésus Modelon, som begge var kommet til Kristiania for å ordne alt til søstrenes ankomst, ventet skibet senere. Heldigvis var en av den katolske menighet, hr. Gmeiner og frue, på bryggen da skibet kom. De visste at søstrene skulde komme den aften, hvilket jo også var en stor be-

givenhet i den lille menighet. De tilbød da straks sin tjeneste og var søstrene behjelpelig med å få vogn og å få deres reisetøi med til Teatergaten 4, hvis annen etasje var leiet for dem».

Slik begynner St. Josephssøstrenes egen historikk — men bak de knappe linjer aner man hvor ensomme disse franske søstre må ha følt sig da de stod der på bryggen blandt mennesker som de ikke forstod og som ikke forstod dem og til og med måtte undvære sin vigslede drakts beskyttelse! De fire søstre var Marie des Anges Bellemin som var utsett til priorinne og sammen med søstrene St. Jean Boissat og Marie Joseph Revelli skulde undervise i skolen, mens søster Gènereuse Charvin skulde sørge for husholdningen.

Når man kaster et blick på bildet av deres første hjem — som forresten står den dag i dag — er det lett å forstå hvor tunge og vanskelige dager de opofrende søstre måtte igjennom. Enn ikke det hellige Sakrament kunde de ha hos sig. Leiligheten var liten, gårdsplassen trang og mørk, og de måtte dele den med husets øvrige beboere — og tenk hvad det vilde si for søstre som inntil nu hadde virket bak klausurens fredfylte og skjermende vern! Skolen var tre små klasseværelser, hvorav det ene var taleværelse — og søstrene hadde bare et eneste rum til disposisjon for sig selv. Meget sindrig var det med skjæmbretter opdelt i soveværelse, kommunetivsværelse, oratorium og refektorium, mens kjøkkenet var et kott til gården. Her gikk det første år under utrygge økonomiske kår, ti det viste sig at sognepresten til St. Olavskirken hadde overvurdert menighetens pekuniære evne da han lovet at søstrene skulde få en møblert leilighet og 600 frcs. hver årlig til underhold, for hvilke ydelser de skulde holde skole for menighetens barn, vaske, stryke og istandsette alt tøy som blev brukt i kirken, administrere delvis sognepresten og hans kapellans husholdning og besøke og pleie de syke. Hele denne virksomhet kom snart i utmerket gang — det som klikket var det materielle, og tilsist måtte generalpriorinnen gripe inn og ved å henvende sig til «foreningen for troens utbredelse» opnådde hun at søstrene fikk 2000 frcs. årlig.

1866 flyttet imidlertid søstrene op i kvistværelserne på St. Olavs prestegård hvor skolen fikk lokaler i første etasje — men endelig i 1868 oprant det lykkelige øieblikk da de kunde flytte over i Akersvn. 4, som de hadde erhvervet for 9000 speciedaler. Her fikk de rummelige skolelokaler, et internat for barn og — det beste av alt: et lite kapell i annen etasje hvor de også hadde sine egne rum. Hver dag kunde de nu ha den hellige messe, hver dag kunde de besøke Frelseren i Tabernaklet — og i dette kapell avla søster Ursula Larsen Olsokdagen 1875 den første ordensprofess i Norge efter reformasjonens innførelse. Nu begynte søstrene også å ferdes i sin egen drakt. Blandt menigheten hadde de gode og innflydelsesrike venner som ofte besøkte dem og støttet dem på alle måter.

Virksomheten vokste og den apostoliske prefekt, Bernard foreslo da i samråd med St. Olavs sogneprest Hagemann, at søstrene skulde bygge et «St. Josephs institutt» på eiendommens grunn, med plass for skole og internat. Kongregasjonen eide dog ikke midler til dette, og efter lange forhandlinger mellem det apostoliske prefektur og moderhuset i Chambéry, blev der underskrevet en kontrakt hvor efter kongregasjonens eiendom skulde overdras til prefekturet, mens St. Josephssøstrene for bestandig skulde ha ledelsen av instituttets skoler og internater. Prefekturet overtok såvel utgifter som inntekter. Dessuten presiserte kontrakten alle administrasjonsanliggender m. m.

Sogneprest Hagemann konsentrerte sig nu om å skaffe penger til instituttets opførelse og fikk støtte av «Sunnivaforeningen», dannet av menighetens damer som ved tilstelninger og personlig arbeid utfollet stor interesse for saken. Kollektreiser i Tyskland — store pengegaver fra dronning Josefine, hennes søster keiserinnen av Brasilien og keiser Wilhelm I. gjorde sitt, og den 9. juli 1874 blev grunnstenen nedlagt til St. Josephs Institutt av enkedronning Josefine, i nærvær av en meget representativ forsamling. Den 21. september 1876 stod det ferdig og blev høitidelig innviet med en levitmesse i kapellet.

Det var en stor og travl virksomhet søstrene utfoldet nu — ikke minst ved sine mange besøk hos syke og fattige. Italienske, tyske og østerrikske katolikker blev der dradd omsorg for og familiene holdt sammen om sin tro, skjønt de ikke forstod de norske prekener.

Tidene var ofte økonomisk vanskelige — en periode — krigen 1870 — stanset nesten alle bidrag fra utlandet. Menigheten med Sunnivaforeningen i spissen, tok i kjærlighet og takknemmelighet det ene store løft efter det annet, og Instituttet blomstret selv om administrasjonen ofte skiftet på grunn av forflytninger innenfor den til St. Olavskirken knyttede geistlighet.

Nu begynte St. Josephssøstrene å opta arbeidet også andre steder i landet. Den 30. oktober 1881 åpnet tre søstre en menighetsskole i Trondheim — men deres største innsats i 80-årene var dog, da Mére Geneviève efter å ha studert hospitalsarbeid i Kjøbenhavn åpnet det lille hospital i 1883 som blev innviet til «Vorfrue av det hellige haab».

(Forts.)

St. Olav gratulerer

den velærverdige Pastor Riesterer med hans 50-årige prestejubileum og hylder ham som prest, som innstifter av Stiklestad-Valfarten og som den katolske Kirkes nidkjære og utrettelige forkjemper i Norge.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri, Telf. 10877, OSLO.